

MYRS 25.04.2023 § 68

21/04.03.01/2023

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 2 ja TEM

Erityistavoite: 2.2

Hakemusnumero:402044

Hakija: Metsähallitus

Toteutusaika: 1.5.2023 – 31.12.2023

Toteuttamisalue: Pudasjärvi, Taivalkoski

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Hanke kohdistuu Syötteen matkailualueelle, joka on yksi Pohjois-Pohjanmaan matkailukeskittymistä. Luontoreitistöt matkailualueella tukevat matkailun ilmastovastuullisuutta alentaen matkailijoiden hiilijalanjälkeä. Hyvä asiakaskokemus luontoreitistöillä edellyttää toimivaa ja käyttäjien tarpeita vastaavaa viitoitusta reittien varrella. Toimiva luontoreittien viitoitus vahvistaa ympärivuotisten, ekologisten ja hiilineutraalien matkailun toimintojen ja liikkumistapojen asemaa matkailualueella, lisää matkailijoiden viipymää ja viihtymistä sekä parantaa matkailualueen yleistä imagoa ja laatumielikuvaa.

Ilmastonmuutoksen seurauksena Syötteen talvikausi tulee lyhenemään ja luontomatkailun painopiste kesäkaudella kasvaa. Etenkin talvikaudella haastavat sääolot ja äkilliset sääilmiöt tulevat lisääntymään. Muutokset ilmankosteudessa, sateisuudessa ja lumisuudessa haastavat rakennettua infraa. Näitä muutostekijöitä on huomioitava myös opastusratkaisujen kehittämisessä.

Syötteen matkailun ilmastoresilienssi vahvistuu opastejärjestelmän toimivuutta kehittämällä, koska luontoreitistöjen hyödyntäminen lomailun ja vapaa-ajan sisältöinä ei ole kovinkaan riippuvaista esimerkiksi polttoaineiden hinnasta ja reitistöt ovat lähtökohtaisesti maksuttomia.

Opastejärjestelmän uudistaminen kokonaisuutena, huomioiden kesä- ja talviajan reitistöt, parantaa Syötteen matkailualueen kykyä sopeutua ilmastossa tapahtuviin muutoksiin, kun talvisesongin lyhentyessä sulan maan ajan reitistöjen toimivuutta parannetaan.

Projekti on suunniteltu ilmastokestäväksi, eli sen valmistelussa on huomioitu keskeiset ilmatoriskit ja vaikutukset sekä niihin sopeutuminen. Ilmastokestävä reittiviitoitus on osa luontopohjaisten ratkaisujen kehittämistä ja yhteiskunnan varautumista ilmastonmuutokseen, joka on Suomen kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman (KISS2030) tavoite 12.

Reittiviitoitus on myös välttämätön kuluttajaturvallisuuden edellytys. Syötteen matkailualueen luontoreitistöjen viitoitus on keskimäärin 15 vuotta vanhaa eikä enää vastaa käyttäjien odotuksia. Viitoitus on epäyhtenäistä, koska sitä on jouduttu täydentelemään ja korjaamaan vuosien varrella. Osa viittaryhmistä on elinkaarensa päässä ja viittojen luettavuus on heikko. Matkailualue on muuttunut toiminnallisesti ja laajentunut, minkä vuoksi reitistöihin on kohdistunut muutoksia etenkin suosituilla Syötteen ydinalueella ja siten viitoitus ei vastaa nykyistä tilannetta. Vuonna 2021 Syötteen matkailualueen reiteille tehtiin ennätyselliset 306 800 käyntiä, ja viitoitukseen liittyvien puutteiden vuoksi reittien käyttäjiltä tuleekin toistuvasti kriittistä palautetta.

Projektin tarkoituksena on laatia koko Syötteen matkailualueen ja sen välittömän ympäristön kaikki luontoreitit (patikointireitit, pyöräilyreitit, ladut, talvireitit, vesiretkelyreitit ja moottorikelkkaurat) kattava ilmastokestävä viitoitussuunnitelma. Viitoitussuunnitelma mahdollistaa investointirahoituksen hakemisen ja siten tämä projekti luo edellytykset seuraavalle hankevaiheelle, jossa alueen viitoitus uusitaan kokonaisurakkana suunnitelman mukaisesti. Näin alueen maasto-opastuksen toimivuus voidaan varmistaa eheänä kokonaisuutena.

Viitoitussuunnitelman laadinnassa kiinnitetään huomiota suunnitteluratkaisujen ilmastokestävyyteen, tavoitteena varmistaa a) ratkaisujen toimivuus ilmastonmuutoksen vaikutusten näkökulmasta, b) mahdollisimman alhainen viitoituksen uudistamisen hiilijalanjälki koko elinkaarella ja c) tiedon ja osaamisen leviäminen projektissa kehitetyistä suunnitteluratkaisuksista.

Projektin keskeiset tavoitteet:

- Viitoitus suunnitellaan ilmastokestäväksi ja -viisaaksi (toimivuus erilaisissa sääolosuhteissa, pitkä elinkaari, alhainen hiilijalanjälki)
- Viitoitussuunnittelu kattaa kaikki Syötteen aluekokonaisuuden reitistöt
- Viitoituksen suunnitteluratkaisut perustuvat valtakunnallisesti parhaaseen tietämykseen
- Projektin jälkeen on valmius hakea viitoitukseen investointirahoitus ja kilpailuttaa toteutus

Kokonaiskustannusarvio (€): (Kertakorvausmalli)

Henkilöstökustannukset: 10 226

Ostopalvelut: 50 000

Matkakustannukset: 2464

Muut kustannukset:

Välilliset kustannukset: 4388

Kustannukset yhteensä: 67 078

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 53 550

Kuntien rahoitus: 5000

Muu julkinen rahoitus: 8528

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 67 078

Hankearviointi, pisteet: 35/57 p.

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 4 A.

Valmistelija: Heikki Laukkanen, 050-9180035

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Hiilineutraali Suomi” ja erityistavoitteen 2.2 ” Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen” osalta. Hankkeella mm. tuetaan elinkeinojen sopeutumista ilmastonmuutokseen ja kehitetään luontomatkailua erityisesti reitistöjen kehittämisen osalta. Syötteen alueen kehittäminen tukee myös kansainvälisen tason matkailukohteen kehittämistä Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategian mukaisesti. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 4 (Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen A. (Kansainvälisesti kilpailukykyinen ja näkyvästi kiinnostava sijoittumisympäristö) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.